

Закон о Државном тужиоштву, 1929.

Садржај

Закон о Државном тужиоштву

Мотиви комисије за предлог Закона о Државном
тужиоштву

343.163 (497.1)

(094.5)

ЗАКОН
О
ДРЖАВНОМ ТУЖИОШТВУ

129. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених и објашњених судском
и административном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 129.

Уредено у нови инвентар бр. 2054-9

1. јуна 1942 год.

Београд.

ЗАКОН

О ДРЖАВНОМ ТУЖИОШТВУ

од 21. марта, 1929. — I год.

БИБЛИОТЕКА
Министарства Правде
Бр. 42241

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА

1, КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1

1929

Сл. др.
35449

Садржај:

	Страна
Закон о Државном Тужиштву . . .	5
Мотиви комисије за предлог Закона о Државном тужиштву	23

~~БИБЛИОТЕНА
Министарства Правде
Бр. *4234*~~

ЗАКОН О ДРЖАВНОМ ТУЖИОШТВУ

од 21. марта, 1929. — I год., Бр. 23181.

§ 1. Код окружних, Апелационих судова и Касационог Суда установљавају се државна тужиоштва.

Код средских судова Министар Правде може уредбом установити нарочите вршиоце дужности државног тужиоца, одредити им круг рада и ову дужност поверити коме од судских пристава или судијских приправника дотичног суда или, ако ових нема, коме од судског административног особља.

§ 2. Дужност државног тужиоштва врше:

1. код окружних судова државни тужилац који управља државним тужиоштом, и његови заменици где и у колико су потребни;

2. код апелационих судова виши државни тужилац, који управља вишим државним тужиоштом, и његови заменици где и у колико су потребни;

3. код Касационог Суда врховни државни тужилац који управља врховним државним тужиоштом и потребан број његових заменика.

Врховно Државно Тужиоштво при-
бележиће сваку одлуку Касационог Суда
од правне важности у кривичним пред-
метима.

Ако су старешине поменутих уста-
нова спречени, замениће их по рангу
најстарији заменик.

Број заменика државног тужиоца,
вишег државног тужиоца и врховног
државног тужиоца одређује Министар
Правде по потреби, а по предлогу ви-
шег државног тужиоца за заменике
државног тужиоца и вишег државног
тужиоца односно врховног државног
тужиоца за његове заменике.

§ 3. Круг рада државног тужиоштва
обухвата по правилу учествовање у по-
ступку у кривичним предметима према
наређењима Закона о судском кривич-
ном поступку и старање, да се посту-
пак убрзава и закони правилно приме-
њују као и употребу свих правних
средстава и правних лекова, за која их
закони овлашћују.

Државна тужиоштва код окружних
судова стараће се напосе, да се утврде
учињена кривична дела, за која сазнају,
а за која се казни по службеној дуж-
ности и да се пронађу учиниоци тих
дела, па ће тога ради преко полицијских
власти или судова покретати и потреб-
не извиђаје ради примене и продужења
даљег судског кривичног поступка, у
коме ће, ако има основа, подизати

јавну оптужбу и ову заступати према
наређењима закона о поступку.

Државном тужиоштву може се за-
коном поверити вршење дужности ту-
жиоштва у дисциплинским предметима
судскога особља, као и особља држав-
ног тужиоштва, вршење дужности око
извршавања казни и појединих дужно-
сти у грађанско-правним и другим
правним предметима.

§ 4. Месна надлежност државних
тужиоштава одређује се према закон-
ским наређењима која вреде за над-
лежност судова код којих су она уста-
новљена.

Закон о судском кривичном поступ-
ку предвиђа наређења о решавању су-
коба надлежности између државних
тужиоштава и о искључењу и изузећу
чланова државног тужиоштва.

§ 5. Чланови државног тужиоштва
су у вршењу својих службених дужно-
сти независни од судова. Они не могу
вршити судијске послове нити им се
може поверити надзор над судијама.

И где није Законом о судском кри-
вичном поступку или којим другим за-
коном нарочито прописано, судови ће,
кад одлучују о предметима јавнога ин-
тереса, пре но што донесу своју одлуку,
државном тужиоштву дати прилику, да
се изјасни или да учини своје предлоге.

§ 6. Све државне и самоуправне власти дужне су државним тужиоштвима давати правну помоћ у службеним пословима.

У случају преке потребе може државни тужилац позвати у помоћ оружану силу без посредовања које друге власти.

§ 7. За државног тужиоца код окружног суда, осим окружних судова у седишту апелационих судова, и за заменике државног тужиоца код свих окружних судова могу се поставити само она лица, која по Закону о судијама редовних судова имају погодбе за судију окружног суда.

За заменике вишег државног тужиоца и за државне тужиоце код окружних судова у седишту апелационих судова траже се исте погодбе као и за судије апелационих судова, а за више државне тужиоце, врховног државног тужиоца и његове заменике исте погодбе као и за судије Касационог Суда.

§ 8. Врховног државног тужиоца, више државне тужиоце, државне тужиоце као и њихове заменике поставља Краљ указом на предлог Министра Правде, а у сагласности са председником Министарског Савета.

Заменици врховног државног тужиоца, вишег државног тужиоца и државног тужиоца полажу пред својим старешинама, врховни државни тужилац и виши државни тужиоци пред Министром Правде, а државни тужиоци код окружних судова пред надлежним вишим државним тужиоцем ову службу заклетву:

»Ја Н.Н. заклињем се свемогућим Богом да ћу владајућем Краљу Н.Н. бити веран, да ћу дужност своју вршити тачно и савесно по законима и законитим наредбама. Тако ми Бог помогао.»

Министар Правде може поверити и председнику апелационог суда односно Касационог Суда, да закуне више државне тужиоце односно врховног државног тужиоца.

§ 9. Врховни државни тужилац има ранг и све принадлежности које по Закону о судијама редовних судова има потпредседник Касационог Суда, а његови заменици ранг и све принадлежности судија Касационог Суда.

Виши државни тужилац има ранг и све принадлежности потпредседника апелационог суда, а његови заменици као и државни тужиоци код окружних судова у седишту апелационих судова ранг и све принадлежности судија апелационог суда.

Остали у претходном одељку не наведени државни тужиоци и сви заме-

ници државних тужилаца имају ранг и све принадлежности судија окружног суда.

Поред нарочитог судијског додатка државни тужиоци код окружних судова имаће још и особити додатак од 300.— динара, а њихови заменици додатак од 200.— динара месечно.

Године проведене у служби код државних тужиоштава у ма коме од звања поменутих у овом параграфу рачунају за унапређење у више положајне групе, одређене за дотично звање, једнако као судијске године.

§ 10. Старешине државних тужиоштава деле послове члановима свог тужиоштва.

Заменици државног тужиоца, вишег државног тужиоца и врховног државног тужиоца раде као њихови законски заступници и овлашћени су да врше све њихове службене радње без нарочите наредбе или опуномоћења.

Старешине државног тужиоштва код окружних судова и вишег државног тужиоштва код апелационих судова имају право да код свих судова свога подручја сами предузму вршење дужности државног тужиоца, како за поједине кривичне спорове у опште, тако и за поједине делове кривичног поступка као и да вршење ове дужности повере ком другом члану државног тужиоштва.

§ 11. Министар Правде може по потреби доделити на рад више државне тужиоце и њихове заменике врховном државном тужиоцу, а државне тужиоце код окружних судова као и њихове заменике вишем државном тужиоцу и дати им овлашћење за вршење дужности заменика врховног државног тужиоца односно вишег државног тужиоца.

Исто тако Министар Правде може државном тужиоштву код окружних судова, ради вежбе или ради помагања у раду привремено доделити судијске приправнике, приставе и секретаре нижих судова.

§ 12. У случају изненадне спречености чланова државног тужиоштва код окружних судова, виши државни тужилац може, ако је с одлагањем скопчана опасност, поверити вршење дужности државног тужиоца и секретарима или приставима који имају погодбе за судије, а додељени су том државном тужиоштву, или, споразумно с председником апелационог суда и коме од секретара или пристава дотичног окружног суда, који имају погодбе за судију.

Виши државни тужилац одређује привремено за вршиоца дужности државног тужиоца за млађе малолетнике код окружних судова, као судова за млађе малолетнике, кога од чланова државног тужиоштва према наређе-

њима Закона о судском кривичном поступку.

§ 13. У државном тужиоштву код свих судова поставиће се потребно административно и служитељско особље, чији број одређује Министар Правде по предлогу надлежног вишег државног тужиоца, а за врховно државно тужиоство по предлогу врховног државног тужиоца. Ово особље има исти ранг и припадности као и њима равни службеници код редовних судова, а поставиће се на исти начин као и они.

§ 14. Виши државни тужилац врши непосредно службени надзор над државним тужиоштвима код окружних судова свога подручја. Министар Правде врши непосредно надзор над врховним државним тужиоштвом и вишим државним тужиоштвима, а уједно општи врховни надзор над пословима свих државних тужиоштава у подручју целе државе.

Државни тужилац врши непосредно службени надзор над вршиоцима дужности државног тужиоца код среских судова у свом подручју.

§ 15. Право надзора обухвата овлашћење надлежних органа да пазе да се послови уредно врше, да упућују др-

жавна тужиоштва на испуњавање дужности, да уклањају запажене грешке и да извештавају старију власт, која је надлежна да изриче потребне наредбе.

Под надзор погпадају сва лица која су постављена или се употребљавају у раду код државних тужиоштава, као и вршиоци дужности државног тужиоца код среских судова.

Сва државна тужиоштва и њихово особље морају извршавати наређења и држати се службених упустава органа или власти, којима је поверен надзор, а на захтев дужни су подносити извештаје, давати обавештења и оправдања у свима службеним пословима.

§ 16. Право надзора садржи и овлашћење давати опомене и писмене укоре због занемаривања службе, због неуредног извршења или одуговлачења поверених службених послова као и због свих других повреда службене дужности које се према врсти или степену испољавају као неуредности.

Службенику државног тужиоштва мора се, пре но што му се изрече опомена или укор, дати прилика да се оправда. Против укора изреченог због неуредности допуштена је жалба у року од три дана и то: против одлуке државног тужиоца само вишем државном тужиоцу, против одлуке вишег др-

жавног тужиоца или врховног државног тужиоца Министру Правде.

§ 17. Ако и по поновљеним опоменама или укуру чиновник и даље занемарује службу, као и онда, ако се деси нехат или преступ службених дужности, који се с обзиром на сигурност службе или тежину кривице указују као дисциплински преступи, наредиће се дисциплински поступак против дотичног службеника.

§ 18. Дисциплински поступак против чланова државног тужиоштва, као и против судијских помоћника додељених државном тужиоштву може покренути како Министар Правде тако и непосредни старешина тих службеника.

Судови имају право, да чланове државног тужиоштва за повреде службених дужности, које запазе у току свог службеног рада пријаве њиховим старешинама, а по потреби и Министру Правде.

У погледу дисциплинских преступа, кажњавања за ове као и у погледу самог дисциплинског поступка против чланова државног тужиоштва вреде наређења Закона о судијама редовних судова. Но у место два по рангу најмлађа члана дисциплинског суда апелационих судова и Касационог Суда,

поставиће Министар Правде за годину дана два члана вишег државног тужиоштва односно врховног државног тужиоштва. Ако се дисциплински поступак тиче заменика државних тужилаца код окружних судова, могу у недостатку, чланове вишег државног тужиоштва у дисциплинском суду заменити и државни тужиоци код окружних судова.

О дисциплинским кривицама врховног државног тужиоца донеће одлуку редовна општа седница Касационог Суда у првом и последњем степену; за заменике врховног државног тужиоца, за више државне тужиоце и њихове заменике као и државне тужиоце који су у рангу судија апелационог суда, биће надлежан дисциплински суд, поменут у члану 28. тачка 2. Закона о судијама редовних судова, а за остале државне тужиоце и све заменике државних тужилаца дисциплински суд поменут у члану 28. тачка 1. истог Закона.

§ 19. За дисциплински поступак против административног особља и служитеље државних тужиоштва вреде исти прописи као и за административно особље и служитеље редовних судова.

§ 20. У погледу стављања чланова државног тужиоштва (§ 2.) у пензију,

права на пензију и пензијске принадлежности као и рачунања времена службе у пензију вреде наређења Закона о судијама редовних судова. Но сви чланови државног тужиоштва морају се ставити у пензију са навршетком 65. године живота односно отпустити из државне службе, ако нису стекли право на пензију.

У погледу пензионисања осталог особља државних тужиоштава вреде прописи који вреде и за такве исте државне службенике судова.

§ 21. У колико службени односи, права и дужности чланова и осталог особља државних тужиоштава нису овим или другим законом уређени и у колико за њих с обзиром на прописе овога Закона не би важиле прописи Закона о судијама редовних судова, важиће прописи Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда.

У погледу одсуства ради одмора важиће за све чланове државних тужиоштава и остало особље исти прописи који важе за судије једнаког ранга (§§ 94. и 95. Закона о уређењу редовних судова), односно за друго особље на једнаком положају код судова, а у погледу давања одсуства примењиваће се сходно прописи члана 52. Закона о судијама редовних судова.

За одређивање ранга свих чланова државних тужиоштава примењиваће се сходно прописи члана 53. Закона о судијама редовних судова.

Прелазна и завршна наређења

§ 22. Државна одветништва на територији досадањег Банског стола у Загребу, Врховног суда у Сарајеву и Вишег Земаљског Суда у Сплиту, Државна Правдништва на територији Вишег Земаљског Суда у Љубљани, као и државна тужиоштва на територији Апелационог Суда у Новом Саду, претварају се, када овај Закон добије обавезну снагу, у државна тужиоштва по овом Закону код дотичних окружних судова са месном надлежношћу тих судова.

Код ново установљених окружних судова установиће се државна тужиоштва по овом Закону када ће они почети да раде.

Више државно правдништво у Љубљани, и Државно Надодветништво у Сплиту, претварају се, када овај Закон добије обавезну снагу, у виша државна тужиоштва по овом Закону код дотичних апелационих судова.

Државна Надодветништва у Загребу и у Сарајеву као и Главно Државно Тужиоштво у Новом Саду, док се не устроји један Касациони Суд за целу државу задр-

жаће досадање своје наслове и вршиће даље садање своје послове. Они ће се сматрати као Одељења Врховног Државног Тужиоштва и уједно као виша државна тужиоштва за своју досадању територију и вршиће послове који спадају у делокруг ових надлештава. Врховно Државно Одветништво код Стола Седморице, Одељења Б) у Загребу зваће се од дана када овај Закон добије обавезну снагу Одељење Врховног Државног Тужиоштва у Загребу и вршиће до устројења једног Касационог Суда за целу државу досадање своје послове. И оно ће се сматрати као Одељење Врховног Државног Тужиоштва.

Старешине Државног Надодветништва у Загребу и Сарајеву као и Главног Државног Тужиоштва у Новом Саду имаће положај заменика врховног државног тужиоца по овом Закону; најстарији заменик свакога од ових положаја вишег државног тужиоца а остали њихови заменици положај заменика вишег државног тужиоца. Старешина Одељења Врховног Државног Тужиоштва у Загребу имаће положај заменика врховног државног тужиоца по овом Закону, а његов заменик положај заменика вишег државног тужиоца.

§ 23. Кад се устроји један Касациони Суд за целу државу устројиће се код истог Врховно Државно Тужиоштво по овом Закону. Врховно Државно Ту-

жиоштво преузеће и даље водити све послове Одељења Врховног Државног Тужиоштва у Загребу, а од Државног Надодветништва у Загребу и оног у Сарајеву као и од Главног Државног Тужиоштва у Новом Саду преузеће и даље водити све оне послове који по овом Закону спадају у надлежност Врховног Државног Тужиоштва. Код апелационих судова у Загребу, Сарајеву и у Новом Саду устројиће се тада Виша Државна Тужиоштва и она ће преузети и даље водити све послове Државног Надодветништва у Загребу, односно у Сарајеву као и Главног Државног Тужиоштва у Новом Саду који неће прећи у надлежност Врховног Државног Тужиоштва.

У Србији и Црној Гори основаће се државна тужиоштва, подразумевајући ту и виша државна тужиоштва, по овом Закону, кад ступи у дејство Закон о судском кривичном поступку за ова подручја. Ако то буде пре, но што се устроји један Касациони Суд за целу државу, устројиће се и код Касационог Суда у Београду Одељење Врховног Државног Тужиоштва у Београду, а код Великог Суда у Подгорици Више Државно Тужиоштво. Старешина Одељења Врховног Државног Тужиоштва у Београду и његов најстарији заменик имаће положај заменика врховног државног тужиоца по овом Закону, а остали његови заменици, у колико буду

потребни, положај заменика вишег државног тужиоца.

У случају да Закон о судском кривичном поступку за целу Краљевину, ступи у дејство пре, но што ће почети да ради један Касациони Суд за целу државу, издаће Министар Правде уредбу са законском снагом у којој ће прописати функције државног тужиоштва код суда врховне инстанције за Више Државно Тужиоштво у Подгорици, у колико се то неће регулисати Законом.

§ 24. Док се не устроји Врховно Државно Тужиоштво за целу Краљевину неће се примењивати прописи става трећег и четвртог § 18. За дисциплински поступак против чланова државног тужиоштва и осталог особља код државних тужиоштава важиће дотле исти прописи као и за судије једнаког ранга на дотичној територији односно за остало особље код судова и биће надлежни исти дисциплински судови.

§ 25. У Словенији и Далмацији, Босни и Херцеговини, Бачкој, Банату, Барањи и Међумурју, где код окупних содишча односно котарских (среских) судова сада постоје опрашитељи државног правништва, пословачи (вршиоци по-слова) државних одветништава или повереници државног тужиоштва остају

ови и даље код тих судова, док се не уведе нов Закон о судском кривичном поступку за целу Краљевину, односно док Министар Правде не изда нарочиту уредбу у смислу § 1. одељак други.

§ 26. Кад овај Закон ступи на снагу поставиће се целокупно особље код државних тужиоштава по овом Закону. Ово ће се особље поставити првенствено из особља досадањих установа државних тужиоштава. Особље из садашњих установа државних тужиоштава поставиће се у року од 30 дана на један од положаја код државних тужиоштава по овом Закону или на који други положај у ресору Министарства Правде. У првом случају не сме чиновник или службеник бити постављен на положај по овом Закону, који је у нижој положајној групи од оне у којој се затекао, а плата и све принадлежности по овом Закону тећи ће му од 1. априла 1929. године. У другом случају не сме такође бити постављен у нижу положајну групу.

При постављењу на положај по овом Закону примениће се сходно прописи члана 54. и 55. Закона о судијама редовних судова.

До одлуке о новом постављењу сваки ће чиновник и службеник остати на свом досадањем положају.

§ 27. Овај Закон ступа у живот об-
народовањем у »Службеним Новинама«,
а обавезну снагу добија 1. априла 1929.
године, изузевши одредбе члана 24. које
добијају обавезну снагу даном прогла-
шења закона у »Службеним Новинама«.

Даном 1. априла 1929. године одно-
сно даном проглашења у »Службеним
Новинама« престају важити сви правни
прописи по предмету овога Закона а
нарочито неће важити прописи Закона
о државном тужиоштву од 29. новем-
бра, 1928. године.

(Обнародован у Бр. 73.-XXIX
»Службених Новина«
од 28. марта, 1929. год.)

Мотиви Комисије за предлог Закона о државном тужиоштву.

Оптужно начело као једно од глав-
них начела модерног кривичног судског
поступка тражи између осталог, да
се дужност тужиоца у кривичном
правном спору издвоји од дужности
судије и повери нарочитом органу, не-
зависном од суда, будући да се кри-
вично правни спор сматра троструким
процесно-правним односом, који по-
стоји у једну руку између тужиоца и
суда, окривљеника и суда, у а другу руку
између тужиоца и окривљеника као
странака. Тај орган, у колико се не
тиче кривичних дела, која се не гоне
само по приватној тужби, јер држав-
но тужиоштво, које је орган из-
вршне власти, има дужност, да се стара
око остварења права државе на каж-
њавање учинилаца кривичних дела, за
које се гони по службеној дужности.
Ово старање састоји се у покретању
извиђаја и истраге у подизању јавне
оптужбе, где за ову има основа, и за-
ступању ове пред судом, служећи се
при том свим средствима, на које за-
кон овлашћује.

Установа државног тужиоштва развила се је у Француској као посебна магистратура, постављена код Касационог Суда, код Апелационих и окружних судова са задатком, да код ових судова репрезентује извршну власт, да бди око правилне примене закона и извршавања пресуда као и да брани и заштићује државне интересе. Но стварна надлежност државног тужиоштва у Француској није ограничена само на предмете кривично правне природе, него је проширена и на извесне предмете грађанско-правне природе где то тражи заштита јавног интереса.

Из Француске примиле су установу државног тужиоштва и друге државе а наполе и покрајине бив. Аустро-Угарске Монархије које су данас уједињене у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

Циљ овог законског пројекта је, да се изврши изједначење наређења о државном тужиоштву, које се установљава за подручје целе наше државе.

По овом пројекту (§§ 1. и 2.) државно тужиоштво постоји код окружних и Апелационих Судова као и код Касационог Суда.

Што се тиче средских судова код ових на подручју Хрватске и Славоније сада нема у опште функционера државног тужиоштва, јер је у том подручју за кривичне ствари, за које су надлежни средски (котарски) судови — апстрахујући кривична дела, за које се гони само по приватној тужби — задр-

жано инквизиторско начело и кривични се поступак на пријаву оштећеника или власти покреће и спроводи по службеној дужности, али се државном тужиоштву у седишту окружног суда оставља могућност да учествује у поступку пред средским судом, кад оно нађе, да то тражи јавни интерес. У Војводини, Босни и Херцеговини као у Словенији и Далмацији нема до душе код средских судова посебне установе државног тужиоштва, али постоје вршиоци државно-тужилачких дужности, који се узимају из реда судских бележника, административно судских и полицијских чиновника, но могу се узети и из реда пензионисаних чиновника и других поузданих и способних лица, која станују у седишту средског суда, а поставља их Министар Правде, односно виши државни тужилац уз ремунерацију; они их по потреби и опозив љу.

Ни овај пројекат не предвиђа код средских судова државно тужиоштво као посебну установу. Чини то у једну руку из финансијских разлога, у другу руку имајући у виду незнатнија кривична дела, за која су средски судови надлежни а водећи рачуна и о садашњем слабом одзиву спремног правно-образованог подмлатка за судијску службу, чему ће се тешко доскочити, ако се не поправе материјалне прилике судских чиновника. Но с обзиром на то, да у појединим покрајинама државе постоје вршиоци дужности државног

тужиоштва и код среских судова, даје овај пројекат Министру Правде овлашћење да може и у будуће постављати вршиоце дужности државног тужиоштва код среских судова према потреби и месним приликама, одређујући им награду и круг рада уз ограничење, да ту дужност може поверити само коме од судских пристава или судијских правника а у нестацици ових и коме од административног особља дотичног суда. Кад буду финансијске прилике државе допуштале и кад се спремнији правнички подмладак буде боље одазивао у судску службу, моћи ће се законом и код среских судова увести нарочита установа државног тужиоштва, ако се за то покаже потреба.

Круг рада државног тужиоштва и његову надлежност одређује јасно § 3. и 4. пројекта. При одређивању круга рада државног тужиоштва треба имати на уму двоструки правни положај државног тужиоштва. У процесно правном смеру државни је тужилац странка, којој на супрот стоји окривљеник као странка. То је положај државног тужиоца у поједином конкретном кривично-правном спору. Но у државно-правном смеру државно тужиоштво је правосудно — управна власт, постављена уз бок суда, дакле овоме координирана магистратура с правом, да као представник државне извршне власти буде носилац иницијативе за казнено гоњење, да му се у току целокупног

казненог судовања као чувару закона и заштитнику јавних интереса код судова, при којима је постављен, и ако то није законом нарочито прописано, увек даде прилика, да у питањима јавно правне природе, о којима суд одлучује пре доношења одлуке даде прилике, да било писмено било усмено изјави своје мишљење или да учини своје предлоге. Ово је смисао § 5. одељак 2. пројекта, који предвиђа даљи круг рада а којим се само сакционише досадања правилна судска пракса, поред које се изузетно кад и кад појављује и неправилна пракса, по којој се доводи у сумњу, да ли се пре доношења судске одлуке у извесном питању кривично-правне или у опште јавно-правне природе има саслушати државно тужиоштво ако то у дотичноме закону није изреком прописано. Има мноштво таквих питања, код којих се при доношењу законских наређења о њима није мислило на установу државног тужиоштва и ако се је државни тужилац по пракси и досада о таквим питањима саслушавао пре доношења одлуке.

Ствар је независног суда, да узме у претрес и по свом слободном уверењу оцени мишљење и предлоге државног тужиоца и да их прихвати или не прихвати, пошто суд није везан за његово мишљење ни за његове предлоге. Државно тужиоштво је монократски уређена магистратура, која не врши свој задатак колегијално. Оно је

у вршењу својих дужности независно од судова (чл. 5. од 1.). Начела која уопште вреде за државно тужиоштво, усваја и овај пројекат. Главно начело је: начело јединства и недељивости т. ј. државно тужиоштво је строго централизована магистратура, сви су чланови државног тужиоштва чланови једног организма, карике истог ланца, састављају један недељиви кор. Последица тога је у једну руку, да је сваки члан државног тужиоштва без посебне легитимације овлашћен на све службене радње државног тужиоштва; сваки од њих заступа саму институцију, тако да сваки акт, извршен од једног од њих у границама своје власти, вреди као да је извршен од целог државног тужиоштва; у другу руку чланови државног тужиоштва могу се у току исте главне расправе увек измењивати за разлику од судија, који морају непрекидно присуствовати главној расправи, на основу које донесе своју пресуду. Даља последица, која извире из поменутог главног начела је право деволуције и супституције, по коме је службени старешина овлашћен, да вршење ма које службене радње одузме од иначе позваног члана и да је изврши сам или да њено извршење повери другом члану државног тужиоштва. Ова се начела испољавају у пројекту у чл. 16. и 19.

Чланови државног тужиоштва су органи извршне власти и с тога

за унутрашње уређење државног тужиоштва вреди однос хијерархијске подређености (la subordination hiérarchique du ministère public), т. ј. чланови државног тужиоштва нижег степена подређени су и стоје под надзором државног тужиоштва вишег степена а ово је подређено Министру Правде коме је подређен и врховни државни тужилац код Касационог Суда (чл. 14.), који је заправо само врховни чувар закона и не врши дужност тужиоца, апстрахујући дисциплинске ствари судија и чланова вишег и врховног државног тужиоштва, у којима има улогу тужиоца. Начело хијерархијске подређености има за санкцију покретност (мобилитет) чланова државног тужиоштва. Као органи извршне власти не могу они бити независни и непокретни, јер је независност и непокретност атрибут судија, који се овима признаје не ради њих самих него ради сигурности лица, којима они изричу правду. Државни тужиоци не изричу правду и за то није потребно да се њима као органима извршне власти дају атрибути, који вреде само за судије, јер кад би им се признали ови атрибути разорила би се карактеристична веза субординације између њих и њихових старешина и тад би се карактер њихове установе из основа изменио. Ово је начело опште познато за установу државног тужиоштва и добива своју санкцију у § 19. пројекта. Баш

ова зависност од извршне власти не допушта им, да врше судијске послове, како је то у § 5. од 1. пројекта нарочито нормирано.

Остала наређења пројекта о погодбама за стицање положаја државних тужилаца (§ 7.), о њиховом постављању и заклетви и приделјивању (§§ 8., 11. и 12), о њиховом надзирању и дисциплинском поступку (§§ 14.—18.), о њиховом пензионисању (чл. 21. од 1.), затим наређење о постављању, дисциплинском поступку и пензионисању административног особља и служитеља код државног тужиоштва не требају објашњавања, као ни прелазна и завршна наређења (§§ 22.—25.), која су јасна

И. В. Д.
3544